

# **Wymagania edukacyjne z biologii w klasie VI**

## **Po ukończeniu klasy szóstej uczeń:**

### **1. Świat zwierząt**

- przedstawia hierarchiczną organizację budowy organizmów,
- tkanki – uczeń dokonuje obserwacji i rozpoznaje (pod mikroskopem, na schemacie, na zdjęciu lub na podstawie opisu) tkanki zwierzęce na przykładzie organizmu człowieka (tkanka nabłonkowa, mięśniowa, łączna, nerwowa) i wskazuje ich cechy adaptacyjne do pełnienia określonych funkcji.

### **2. Od parzydełkowców do pierścienic**

- przedstawia środowiska i tryb życia płazińców,
- obserwuje przedstawicieli płazińców (zdjęcia, filmy, schematy itd.) i przedstawia cechy wspólne tej grupy zwierząt,
- wykazuje związek budowy morfologicznej tasiemców z pasożytniczym trybem życia,
- przedstawia drogi inwazji płazińców pasożytniczych i omawia sposoby profilaktyki chorób wywoływanych przez wybrane pasożyty (tasiemiec uzbrojony i tasiemiec nieuzbrojony),
- przedstawia środowisko i tryb życia nicieni,
- obserwuje przedstawicieli nicieni (zdjęcia, filmy, schematy itd.) i przedstawia cechy wspólne tej grupy zwierząt,
- przedstawia drogi inwazji nicieni pasożytniczych (owsik) i omawia sposoby profilaktyki chorób człowieka wywoływanych przez te pasożyty,
- przedstawia środowisko życia, cechy morfologiczne oraz przystosowania pierścienic do trybu życia,
- dokonuje obserwacji poznanych przedstawicieli pierścienic (zdjęcia, filmy, schematy itd.) i przedstawia cechy wspólne tej grupy zwierząt,
- przedstawia znaczenie pierścienic w przyrodzie i dla człowieka.

### **3. Stawonogi i mięczaki**

- przedstawia środowisko życia, cechy morfologiczne oraz tryb życia skorupiaków, owadów i pajęczaków oraz wskazuje cechy adaptacyjne umożliwiające im opanowanie różnych środowisk,
- dokonuje obserwacji przedstawicieli stawonogów (zdjęcia, filmy, schematy itd.) i przedstawia cechy wspólne tej grupy zwierząt,
- wyjaśnia znaczenie stawonogów (w tym form pasożytniczych i szkodników) w przyrodzie i dla człowieka;
- przedstawia środowisko życia, cechy morfologiczne oraz tryb życia ślimaków, małży i głowonogów,
- wyjaśnia znaczenie mięczaków w przyrodzie i dla człowieka.

**Uczeń identyfikuje nieznanego organizm jako przedstawiciela jednej z grup wymienionych w pkt 2 i 3 na podstawie jego cech morfologicznych.**

#### 4. Kręgowce zmiennocieplne

- dokonuje obserwacji przedstawicieli ryb (zdjęcia, filmy, schematy, hodowle akwariowe itd.) i przedstawia ich cechy wspólne oraz opisuje przystosowania ryb do życia w wodzie,
- określa ryby jako zwierzęta zmiennocieplne,
- przedstawia sposób rozmnażania i rozwój ryb,
- przedstawia znaczenie ryb w przyrodzie i dla człowieka,
- dokonuje obserwacji przedstawicieli płazów (zdjęcia, filmy, schematy, okazy naturalne w terenie itd.) i przedstawia ich cechy wspólne oraz opisuje przystosowania płazów do życia w wodzie i na lądzie,
- określa płazy jako zwierzęta zmiennocieplne,
- przedstawia sposób rozmnażania i rozwój płazów,
- przedstawia znaczenie płazów w przyrodzie i dla człowieka,
- określa gady jako zwierzęta zmiennocieplne,
- przedstawia sposób rozmnażania i rozwój gadów,
- przedstawia znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka,

#### 5. Kręgowce stałocieplne:

- przedstawia różnorodność środowisk życia i cech morfologicznych ptaków,
- dokonuje obserwacji przedstawicieli ptaków (zdjęcia, filmy, schematy, okazy naturalne w terenie itd.) i przedstawia ich cechy wspólne oraz opisuje przystosowania ptaków do lotu,
- przedstawia sposób rozmnażania i rozwój ptaków,
- określa ptaki jako zwierzęta stałocieplne,
- przedstawia znaczenie ptaków w przyrodzie i dla człowieka,
- przedstawia różnorodność środowisk życia i cech morfologicznych ssaków,
- dokonuje obserwacji przedstawicieli ssaków (zdjęcia, filmy, schematy, okazy naturalne w terenie, itd.) i przedstawia ich cechy wspólne,
- określa ssaki jako zwierzęta stałocieplne,
- przedstawia sposób rozmnażania i rozwój ssaków.

### **Uczeń opanował następujące umiejętności:**

- wykonuje obserwacje i doświadczenia zgodnie z instrukcją (słowną, tekstową i graficzną), właściwie je dokumentuje i prezentuje wyniki,

- określa problem badawczy, formułuje hipotezy, planuje i przeprowadza oraz dokumentuje obserwacje i proste doświadczenia biologiczne,
- analizuje, porównuje, klasyfikuje, korzysta z różnych źródeł informacji np. własnych obserwacji, badań, doświadczeń, tekstów, tabel, fotografii, filmów, technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- posługuje się podstawową terminologią biologiczną,
- przedstawia opinie i argumenty związane z omawianymi zagadnieniami biologicznymi.

### **Ocenę celującą może otrzymać uczeń, który:**

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony w podstawie programowej,
- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią biologiczną, konstruuje logiczne, spójne treści wypowiedzi, ilustruje je licznymi przykładami, schematami, rysunkami,
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia,
- biegle i twórczo posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów praktycznych i teoretycznych, proponuje rozwiązania nietypowe, wykonuje zadania dodatkowe,
- potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych – formułuje problemy i hipotezy oraz weryfikuje je na drodze eksperymentalnej i teoretycznej,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,

### **Ocenę bardzo dobrą może otrzymać uczeń, który:**

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określone programem nauczania na danym etapie edukacyjnym,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne objęte programem nauczania, posiada wiedzę do rozwiązywania zadań trudnych i problemów w nowych sytuacjach, czasami korzystając z pytań naprowadzających formułowanych przez nauczyciela,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,

### **Ocenę dobłą może otrzymać uczeń, który:**

- opanował w dużym stopniu zakres wiedzy i umiejętności określone programem nauczania na danym etapie edukacyjnym,
- poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne przy zastosowaniu pytań pomocniczych formułowanych przez nauczyciela,
- udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania,
- zazwyczaj aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,

### **Ocenę dostateczną może otrzymać uczeń, który:**

- opanował w stopniu podstawowym zakres wiedzy i umiejętności określone programem nauczania na danym etapie edukacyjnym,
- poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje typowe zadania o średnim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
- stara się aktywnie uczestniczyć w procesie lekcyjnym, nauczyciel docenia zaangażowanie ucznia i wkład pracy podczas realizacji zadania.

### **Ocenę dopuszczającą może otrzymać uczeń, który:**

- ma braki w opanowaniu podstaw programowych, które nie przekreślają możliwości uzyskania podstawowej wiedzy z przedmiotu, opanował wiadomości i umiejętności niezbędne w dalszej nauce przedmiotu,
- rozwiązuje zadania teoretyczne lub praktyczne o małym stopniu trudności.

### **Ocenę niedostateczną może otrzymać uczeń, który:**

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności określonych programem, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi rozwiązywać zadań teoretycznych i praktycznych o elementarnym stopniu trudności.
- nie podejmuje próby rozwiązania problemów o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji.

### **Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych:**

#### Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie:

- wiadomości,
- umiejętności,
- postawy.

#### Formy aktywności ucznia podlegające ocenie:

- Prace pisemne – sprawdziany i kartkówki.
- Odpowiedzi ustne.
- Praca w grupach.
- Indywidualna praca ucznia w trakcie lekcji.
- Aktywność w czasie lekcji i działalność pozalekcyjna – konkursy, udział w akcjach ekologicznych itp.